

THE AIRE CENTRE
Advice on Individual Rights in Europe

**REGIONAL
ANTI-CORRUPTION
INITIATIVE**

Rast Studimi

Maqedoninë e Veriut

**– Konfiskimi i mjeteve dhe i të ardhurave
nga krimi-**

Studim i rastit në Maqedoninë e Veriut – Konfiskimi i mjeteve dhe i të ardhurave nga krimi

Kontrabandimi i duhanit dhe shmangia nga tatimi lidhur me këtë u përhap në masë të madhe në vitet e nëntëdhjeta dhe në fillim të vitit 2000, kështu që autoritetet maqedonase i kushtuan vëmendje të duhur marrjes me sfidat e parandalimit dhe ndëshkimit të këtyre krimeve. Përpunimi i suksesshëm i rastit të ashtuquajtur “Pepel” (“Hiri”) është përshkruar shkurtimisht në paragrafët në vijim.

Pas zbulimit të “mafias së duhanit” në qytetin Kumanovë të Maqedonisë së Veriut, e cila i shkaktoi dëm të madh buxhetit të shtetit, dhe bazuar në gjetjet e hetimit penal që nxorën në pah gjasat për një varg të veprave penale, Prokuroria Publike e Themelit në Shkup për Ndjekjen e Krimit të Organizuar dhe Korrupsionit më 2009 ngriti aktakuzë kundër 33 personave në Gjykatën Themelore Shkupi 1 – Shkup (gjykata e shkallës së parë) me akuzat për “Organizim kriminal” (neni 394(1) i Kodit Penal (KP)), “Keqpërdorim i pozitës zyrtare dhe autoritetit” (neni 353(4) i KP), “Tregti e paautorizuar e [...] prodhimeve të duhanit” (neni 60 i Aktit për akcizat) dhe/ose “[...] shfrytëzimi i palejuar i firmës së dikujt tjetër” (neni 285(1) i KP) dhe po ashtu kërkoi konfiskimin e mjeteve dhe të ardhurave nga këto krime.

Në vitin 2010, gjykata e shkallës së parë nxori një vendim,⁷ duke konstatuar në këtë mënyrë që i pandehuri i parë B.S. në mesin e vitit 2006, pas blerjes së 59,95% të aksioneve të Kompanisë së Duhanit të Kumanovës (KDK), i vendosi personat e tij të favorizuar N.S. dhe R.R. në strukturat menaxhuese të kompanisë dhe së bashku me ta krijoi një grup kriminal me 20 të pandehur të tjerë, duke u përqendruar në tregtinë dhe shfrytëzimin e palejuar të markës tregtare të një firme tjetër përmes prodhimit të cigareve me cilësi të ulët pa leje për prodhim. Gjykata zbuloi se para tetorit 2008 nuk ishte paguar tatimi për cigare (akciza) në një shumë prej 6.57 milionë euro të barasvlershme në dinarë dhe që B.S. nxiti N.N. dhe M.Gj. ta keqpërdornin pozitën e tyre zyrtare dhe autoritetin në KDK duke urdhëruar pagesën prej 1.05 milion dollarëve amerikanë dhe 5.18 milionë eurove kompanisë së huaj “Sh.k” nga K., në bazë të faturave të nxjerra lidhur me kontratën e rreme të blerjes me atë kompani, edhe pse “Sh.k” nuk merrej me prodhimin e duhanit. B.S. u dënua me pesë vjet burgim dhe u urdhërua ta paguajë një gjobë prej 25,200 euro, ndërsa sanksionet ndaj të pandehurve të tjerë ishin më të buta.

Në pajtim me dispozitat e përgjithshme të nenit 100-a (“Kushtet për konfiskimin e mjeteve”), i cili parashikon që askush nuk mund të mbajë ose të blejë objekte që e kanë prejardhjen prej kryerjes së një krimi ose që kishin për qëllim kryerjen e krimit ose që ishin shfrytëzuar për ta kryer krimin (mjetet) dhe dispozitat specifike të nenit 285 dhe 394 të

Kodit Penal lidhur me konfiskimin e mjeteve të krimeve të tyre përkatëse, gjykata e shkallës së parë urdhëroi konfiskimin në vijim: 77 filma të fotografisë – negative dhe 25 pllaka për shtypje (ofset) me mbishkrimet Marlboro, HB, MT, West, Ronson, Rodeo dhe të llojeve të tjera të cigareve të huaja; sasi të mëdha të cigareve, fleta të letrës për cigare dhe kuti të cigareve; mbështjellës, paketim nga kartoni dhe etiketa dhe shenja të kontrollit për lloje të ndryshme të cigareve me mbishkrimet përkatëse; makina për prodhimin dhe paketimin e cigareve; një numër të automjeteve (dhe të dokumenteve të tyre) që përdoreshin për transportimin e cigareve; shuma të mëdha të valutave të vendit dhe të huaja; shumë telefona celularë, kompjuter dhe paisje të tjera teknike, etj.

Në pajtim me dispozitat e paragrafit 1 të nenit 97 (“Konfiskimi i pasurisë dhe i të ardhurave nga krimi”) të Kodit Penal, i cili parashikon që askush nuk mund të mbajë ose të blejë të ardhura nga krimi, vendimi i gjykatës së shkallës së parë për konfiskimin e të ardhurave nga krimet (i nxjerrë sipas nenit 97(2) të KP) kërkon:

që të pandehurit e dënuar të paguajnë, në emër të solidarizimit (lidhur me kontributin e tyre në realizimin e përpjekjeve kriminale dhe të fitimit të pasurisë/sigurimin (e të ardhurave nga krimi)), një shumë të përgjithshme prej 6.57 milionë eurove në barasvlerën në denarë (e cila është e barasvlershme me shumën e papaguar të akcizës për mallra të duhanit), dhe nëse nuk do të mund të bëhej konfiskimi i shumës, do të konfiskohej pasuria e luajtshme dhe e paluajtshme e kryesit të veprës, si edhe çdo pronë, pasuri, të drejta materiale ose jo materiale ose ndonjë pronë tjetër që përputhet me të ardhurat e fituara nga krimi; dhe

subjekti juridik “Sh.k.” t’i paguante 1.05 milion dollarë amerikanë dhe 5.18 milionë euro (përfitim i paligjshëm pasuror i fituar nga pagesat në bazë të faturave të rreme në lidhje me shitjen jo-ekzistuese të duhanit KDK) dhe nëse nuk ishte i mundur konfiskimi i këtyre shumave të parave, do të konfiskohej pasuria e luajtshme dhe e paluajtshme e autorit të veprës penale, si edhe çdo pronë tjetër, pasuri, e drejtë materiale ose jo materiale që përputhet me të ardhurat e fituara nga krimi.

Vendimi i Gjykatës së shkallës së parë u la në fuqi edhe nga Gjykata e Apelit. Konfiskimi nuk u trajtua në vendimin e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), e cila e rrëzoi pretendimin për pagesën e dëmeve në para në shumën prej 5,76 milionë euro, e cila pretendohej të kishte ndodhur me arsyetimin që B.S. nuk kishte mundur të ndërmarrë aktivitetet e nevojshme për funksionimin e zakonshëm të kompanisë KDK deri sa ishte në paraburgim, sepse nuk kishte ndonjë lidhje shkakore ndërmjet shkeljes së vërtetuar të të drejtës së B.S. për të qenë i lirë dhe dëmit të pretenduar në para. Shqyrtimi i rasteve të “mafies së duhanit” në fund të vitit 2000 duket të ketë pasur ndikim pozitiv në zvogëlimin e “ekonomisë së hirtë” të prodhimeve të duhanit (më 2010 katër herë më e vogël se më 2006) dhe në shmangien nga tatimi (2,5 herë më shumë tatime janë mbledhur më 2018 krahasuar me vitin 2010, sipas Ministrisë së Financave),

THE AIRE CENTRE
Advice on Individual Rights in Europe

**REGIONAL
ANTI-CORRUPTION
INITIATIVE**

përkundër vazhdimin të shmangies nga tatimi nga kontrabandimi i duhanit të papërpunuar. Rrëfimi i suksesshëm maqedonas vërtetohet më tej me rezultatet e një studimi të fundit rajonal mbi tregtinë e paligjshme të cigareve dhe të produkteve të tjera të duhanit në Ballkanin Perëndimor.

Edhe pse niveli i shmangies nga tatimi në Maqedoninë e Veriut për shkak të kontrabandës së duhanit është më i ulët në rajon, suksesi në marrjen me krimet specifike përmes, në mes tjerash, konfiskimit të të gjitha mjeteve dhe të ardhurave nga krimet, ende duhet të përshtatet me suksesin e përgjithshëm në përpunimin e rasteve të krimit të organizuar të nivelit të lartë (veçanërisht “të jakave të bardha”) në fusha të ndryshme.